

De kracht van
verhalen
voor (ruimtelijke)
transities

Koos Fransen – STR.AAT

www.str-aat.be | [@de_str.aat](https://twitter.com/de_str.aat) | koos@str-aat.be

Wij gaan vaak voetballen, maar het speelflein is ver. Dus gaan mijn papa en ik met de step. Op straat spelen is te gevaarlijk. - **Saif, 6 jaar**

Ik mag eigenlijk niet op straat spelen. Ik kom daar bijna nooit door de auto's. - **Ziva, 7 jaar**

De straat – boordevol prachtige verhalen –
is de meest ondergewaardeerde publieke
ruimte die we hebben.

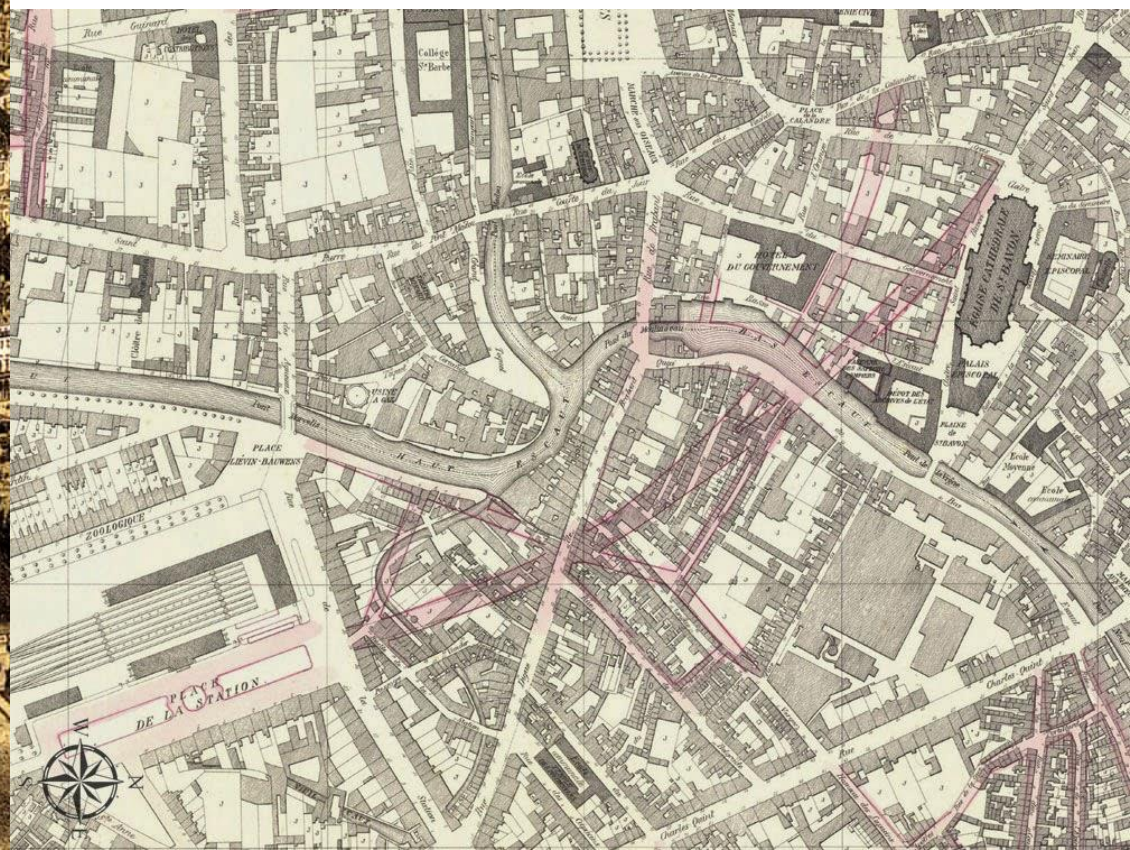
Hoe komt dit toch?
En wat kunnen we hiermee?

'Urbanisme pratique' - Haussmann

Plan voor sanering
Kuiperswijk - Zollikoffer &
De Vigne

Opkomst van de auto-industrie in de jaren '60 –
Korenmarkt Gent

's Werelds eerste autovrije woonerf
Emmerhout eind jaren '60 – Niek De Boer

Eerste protesten tegen
autodominantie in de jaren '70 –
Stop de Kindermoord

De Meir, hier in 1970, zou in 1992 als eerste
winkelstraat autovrij worden – **De Meir, Antwerpen**

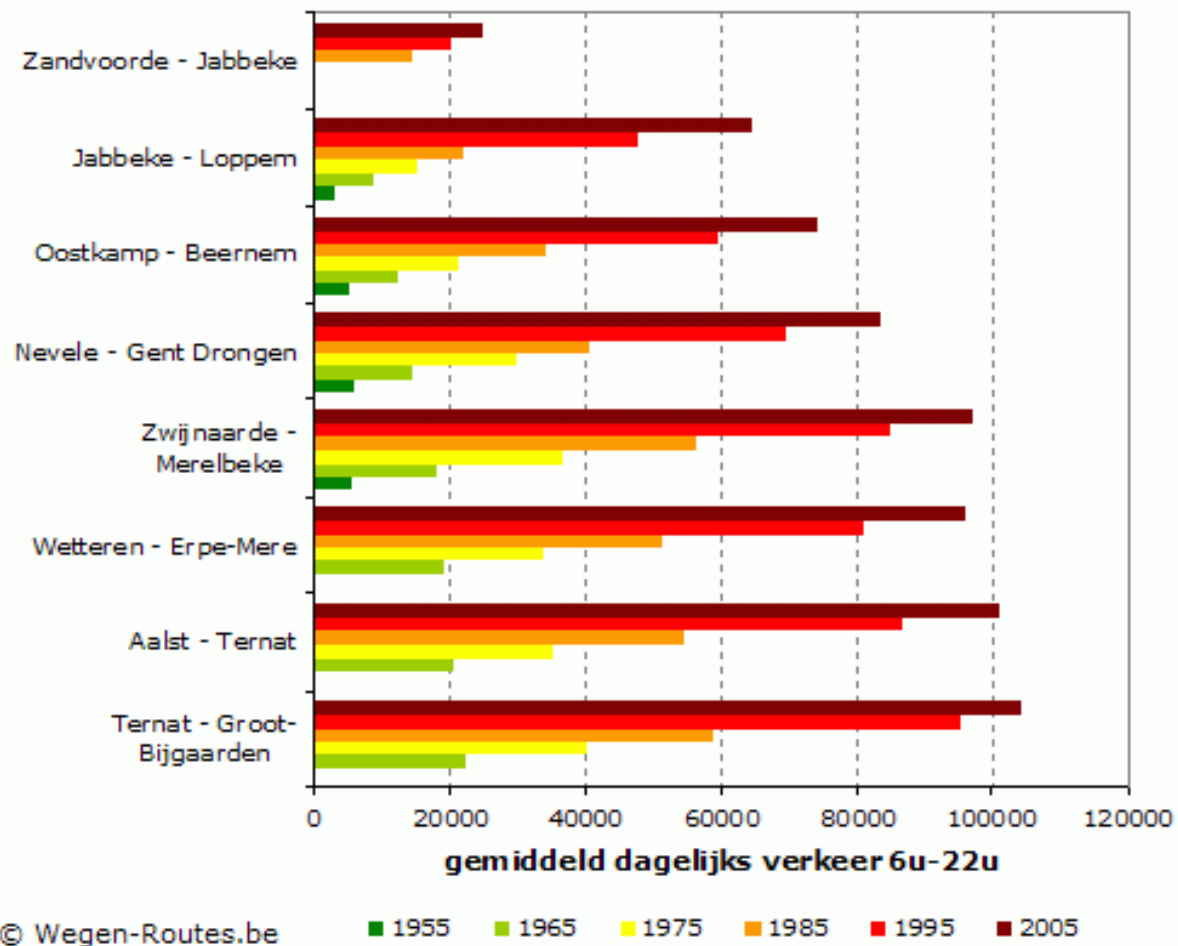

jacht op klein wild, 't hele jaar door

STOP DE KINDERMOORD

Giro nr. 882244 van de Centrale Boerenleenbank Eindhoven t.g.v. Aktie Stop de Kindermoord

Evolutie van de verkeersintensiteiten – wegen-routes.be

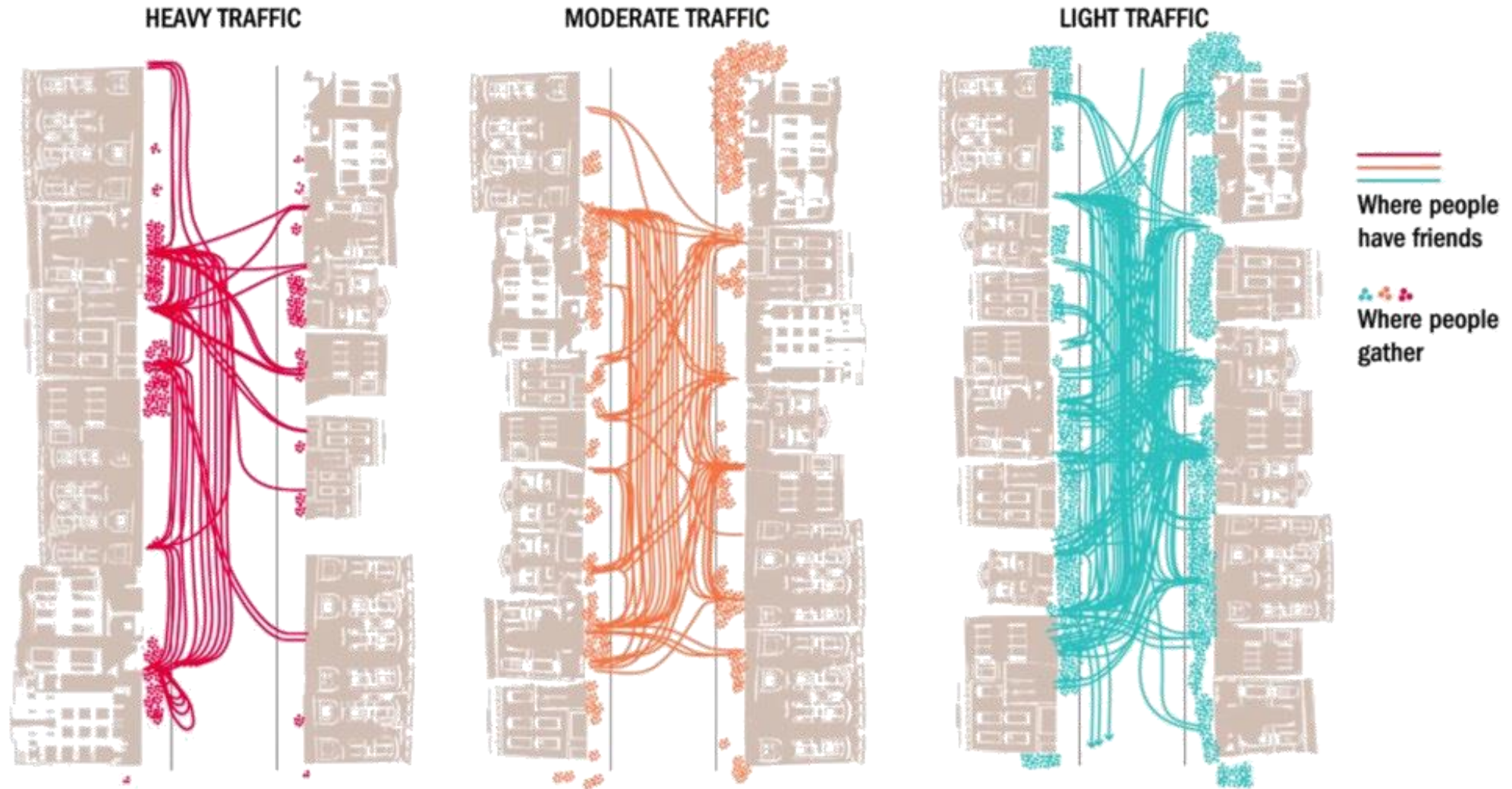

Monofunctionele ontwikkeling jaren '90 – [Winchester, UK](#)

De straat wordt momenteel ontworpen vanuit het idee dat we elkaar moeten kunnen ontwijken, terwijl we net zouden moeten nadenken hoe de straat toelaat om elkaar te ontmoeten. – Kris Peeters

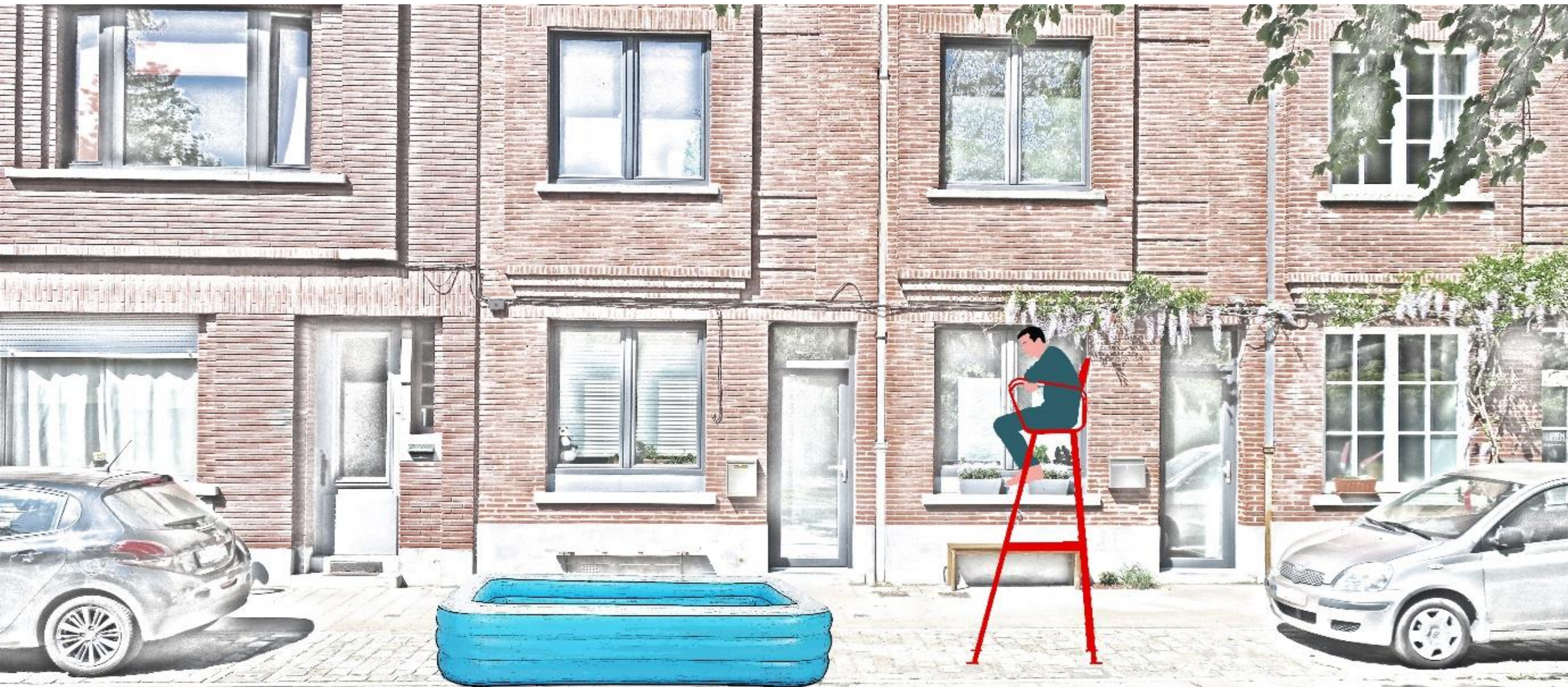
Social Interactions on Three Streets - Neighboring and Visiting

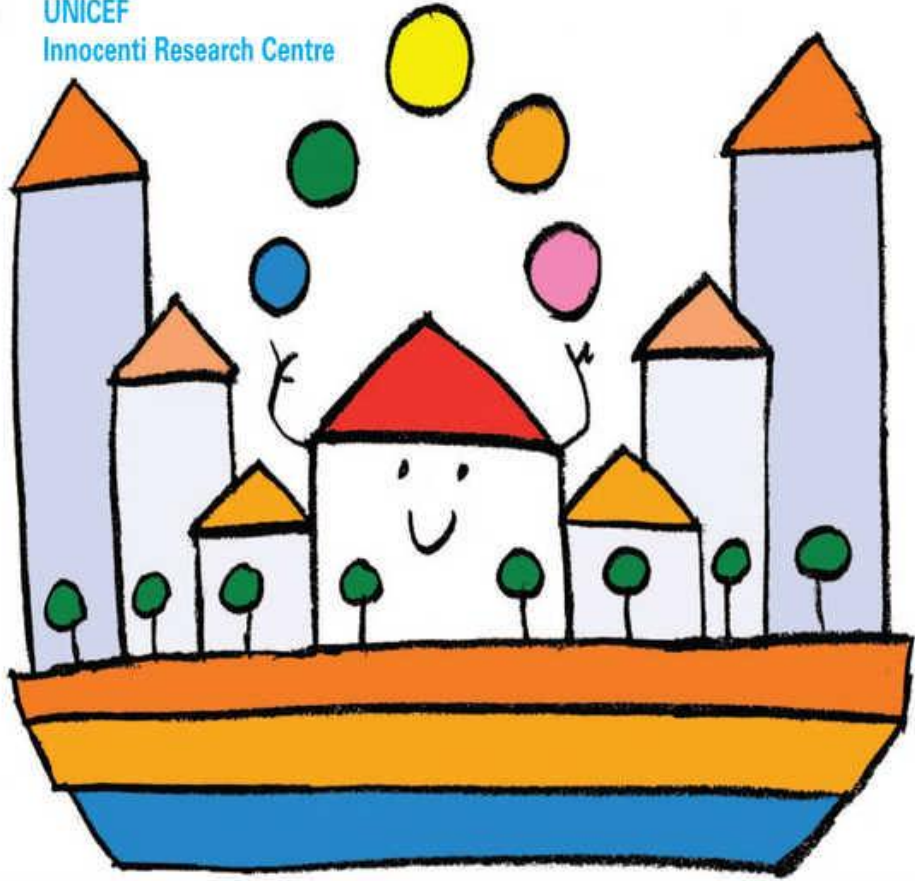
De impact van verkeersintensiteiten op drie gelijkaardige straten in San Fransisco –
Donald Appleyard

12m²

STR AAT

UNICEF
Innocenti Research Centre

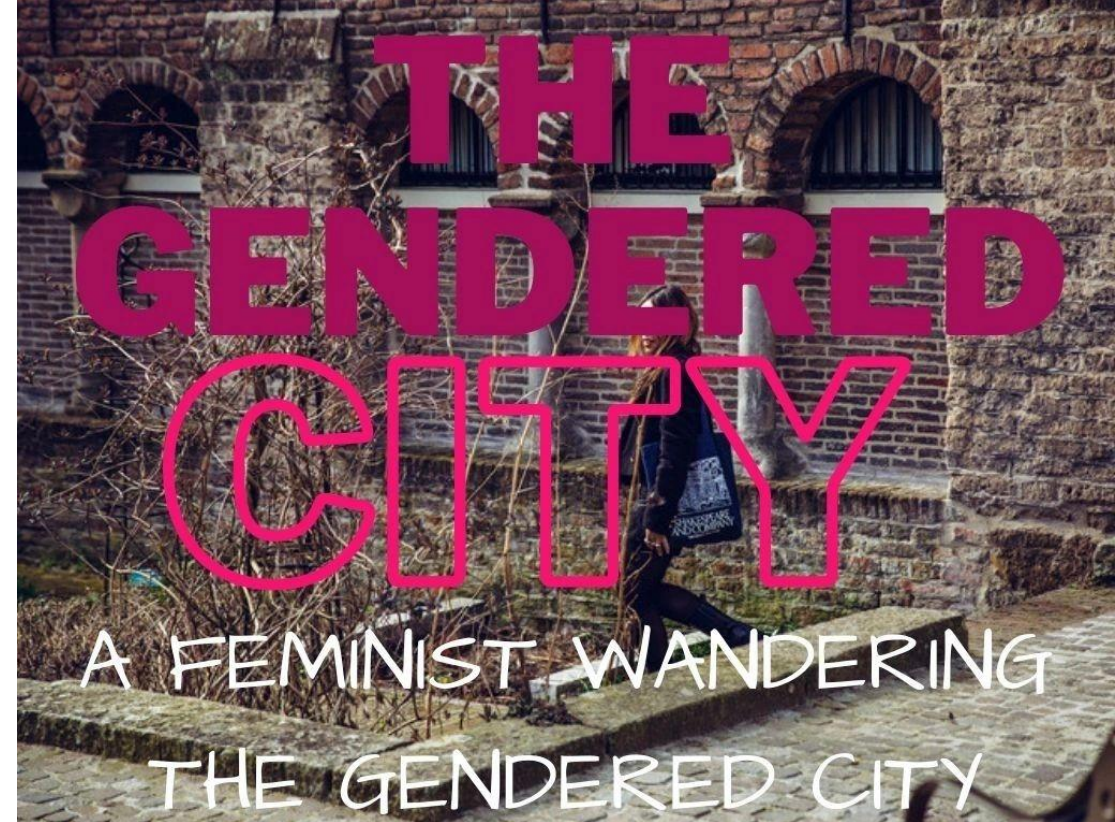
BUILDING CHILD FRIENDLY CITIES A Framework for Action

For every child
Health, Education, Equality, Protection
ADVANCE HUMANITY

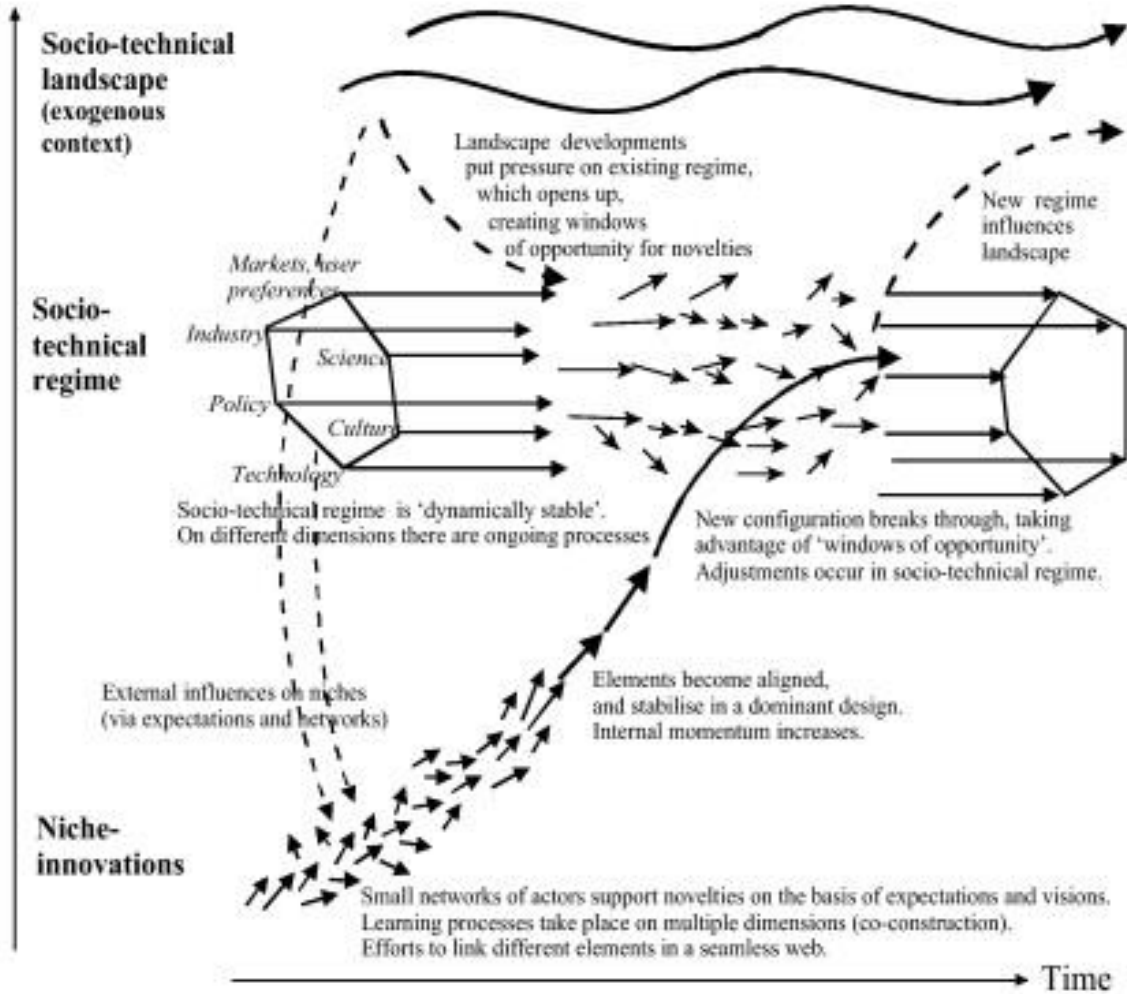
Nieuwe
paradigma's -

Childfriendly |
gendered |
agefriendly |
accessible |
just | ...
public space

Het multi-level perspectief voor transitie – Drift & Erasmus Universiteit Rotterdam

Increasing structuration of activities in local practices

het landschap: de bredere exogene omgeving die sociotechnische ontwikkeling beïnvloedt

het regime: de dominante cultuur, structuur en praktijken, met bijhorende machtsrelaties en gevestigde belangen

de niche: de opkomende, afwijkende cultuur, structuur en praktijken op microschaal

Het regime, dat zouden we ongeveer stilaan moeten weten...

Voorbeelden	Van	Naar
Recht op publieke ruimte (cultuur)	Autogebruiker heeft het alleenrecht, de andere gebruikers van de straat moeten zich schikken	Een gedeeld recht op het gebruik van de straat als publieke ruimte
Gebruik van de straat (cultuur)	De straat als verkeersruimte, met efficiëntie eerst	De straat als ontmoetingsplek, plek voor activiteit, rustplek, etc.
De straat als gedeelde ruimte (cultuur)	Onrechtvaardig verdeelde openbare ruimte (op basis van macht, eigenaarschap, status of toe-eigening)	Rechtvaardig verdeelde openbare ruimte
Inname openbaar domein (cultuur)	Private voertuigen die steeds meer plaats innemen	Gedeelde ruimte die per capita minder plaats inneemt
Ontwerp van de straat (structuur)	De straat als verharde verkeersruimte	De straat als plek voor ontharding, schaduw, verkoeling, etc.
Regels voor gebruik van de straat als publieke ruimte (structuur)	Rigide systeem (regulitis)	Dynamisch en toegankelijk systeem
Budgetten (structuur)	Dominantie verkeerstechnisch	Dominantie veelzijdig gebruik
Auto- (en zo ook parkeerplaats-) bezit (praktijken)	Eigen bezit	Gedeeld gebruik
Gebruik van de straat (praktijken)	Beschermend gebruik (kinderen, genderverschillen, ...)	Creatief en open gebruik

Het landschap is sterk wisselend, en leidt tot uitdagingen én kansen...

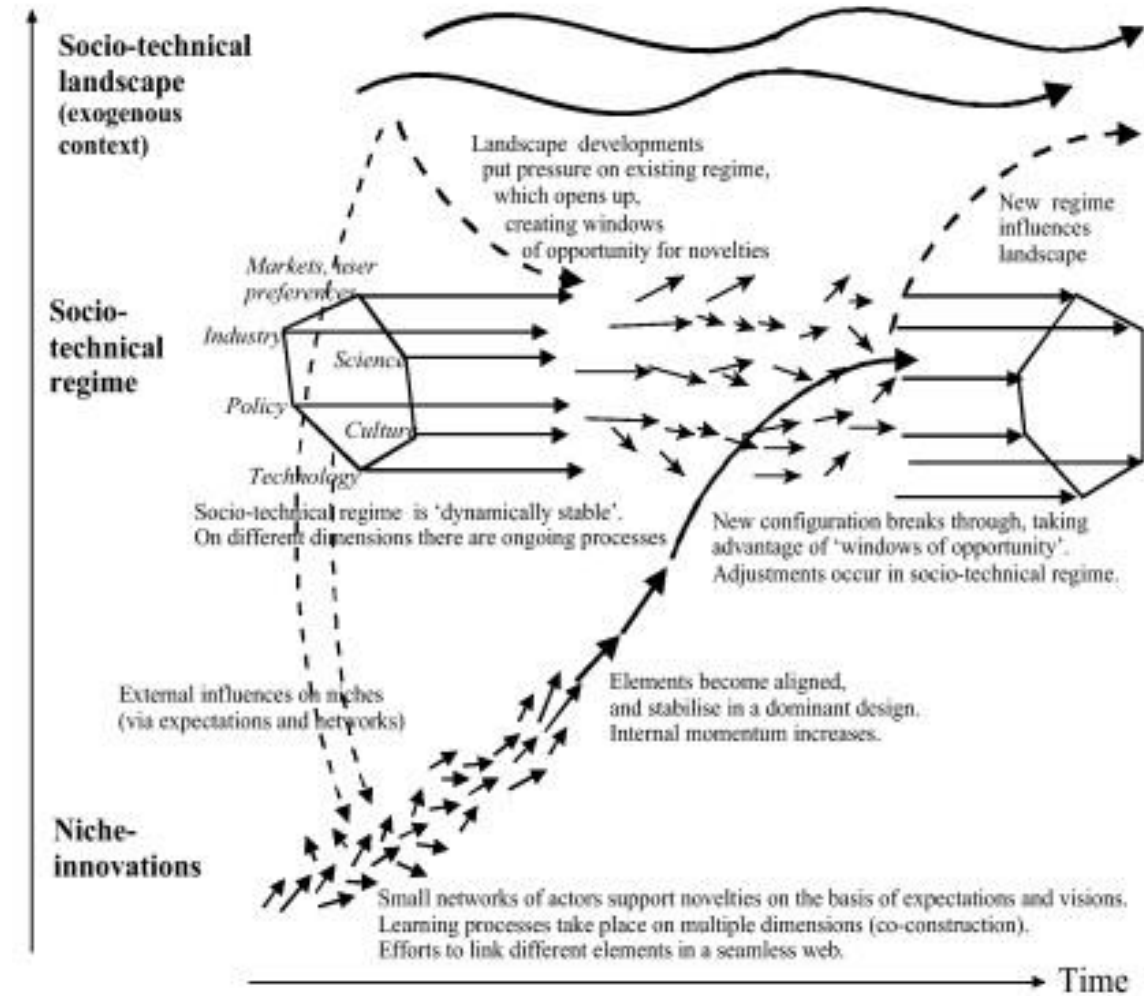
Verschillende landschapstrends zetten druk op ons huidige systeem – cf. elektrificatie, mondiger worden burgers, klimaatcrisis, financiële crisis, druk op steden

Terwijl de niches hoop bieden voor een alternatief verhaal!

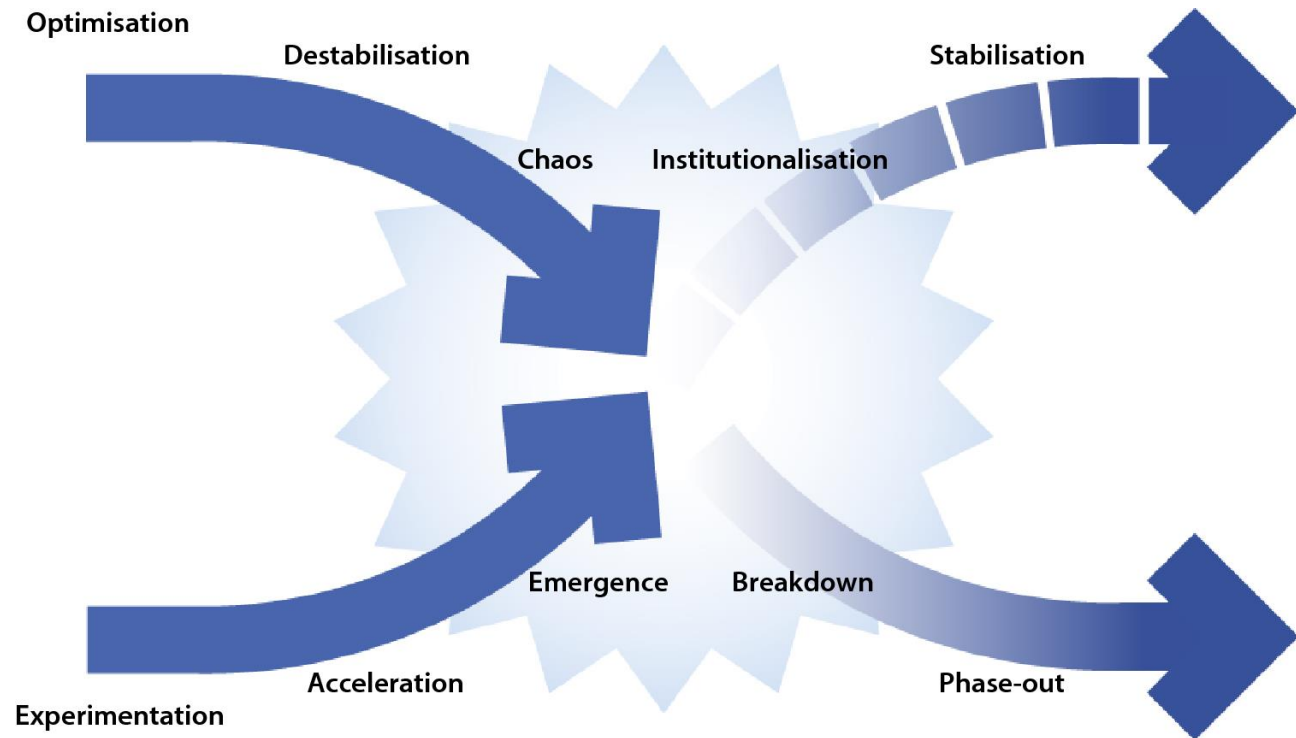
Alternatieve verhalen voor onze straten –
cf. leefstraat (Gent), speelstraat (Kuurne),
low-traffic neighborhoods (UK), piazza
aperte (Milaan), Girls Make the City (Zijkant,
Brussel)

Increasing structuration of activities in local practices

We kunnen geen **nieuwe systemen opbouwen** zonder de **oude (onduurzame) systemen af te breken**...

De X-curve voor transitie – **Drift & Erasmus Universiteit Rotterdam**

Pas nu ik me erin verdiep, word ik me ervan bewust dat de straat een plek van en voor iedereen is. Of: zou moeten zijn. Het is gemeenschappelijke ruimte, waar mensen in principe alles mee kunnen doen wat ze willen, als ze het erover eens kunnen worden. – Thalia Verkade, Het Recht van de Snelste

Intergenerationele
gesprekken

STROUW AAT

De rol van verhalen?

- Experimenteren, versnellen
- Destabiliseren van het gevestigde systeem
- Sociaal rechtvaardiger systeem
- Verschillende blikken en perspectieven (lees: verhalen!) nodig
- Radicaal nieuw, gezamenlijk beeld van de straat

in praktijken, structuren en culturen

Comment
ça vaas

Workshops
Verhalen en verbeelden

If you invite more cars, you get more cars. If you make more streets better for cars you get more traffic. If you make more bicycle infrastructure you get more bicycles. If you invite people to walk more and use public spaces more, you get more life in the city. **You get what you invite.** – Jan Gehl

Kortfilm
'Van wie is de straat?'

STR AAT

De kracht van
verhalen
voor (ruimtelijke)
transities

Koos Fransen – STR.AAT

www.str-aat.be | [@de_str.aat](https://twitter.com/de_str.aat) | koos@str-aat.be

